

Է. Ք. ՄԻՐԱՔՅԱՆ

ՀԱՅԵՐԵՆԻ ԱԾԱԿԱՆՆԵՐԻ ԵՎ ՄԱԿՐԱՅՆԵՐԻ
ԴԱՍԱԿԱՐԳՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿՆԵՐԻՑ ՄԵԿԻ ՄԱՍԻՆ

Կառուցվածքային լեզվաբանության մեջ բառերը ըստ դասերի բաշխելու հիմնական շափանիշը ձևականն է: Ըստ որում «ձև» բառը այստեղ կիրառվում է լայն առումով. այն ընդգրկում է ինչպես բառի ձևաբանական ձևավորումը, այնպես էլ նրա բաշխումը (дистрибуция), այսինքն բառի դիրքը այս կամ այն կապակցության մեջ, այն շրջապատը, որում կարող է հանդես գալ բառը: Բառի ձևաբանական ձևավորումը ենթադրում է որոշակի հարացույցի (парадигма) առկայությունը: Հարացույցի բացակայությունը բառերի այս կամ այն դասում, երբ այն առկա է տվյալ լեզվի մնացած բոլոր դասերում, կարելի է համարել այդ դասի յուրահատուկ գրո ձև:

Հայերենում ածականներն ու մակբայները հարացույց չունեն. ածականների և մակբայների ձևական հատկանիշը անփոփոխելիությունն է¹: Այդ հատկանիշով նրանք հակադրվում են մնացած բոլոր դասերին և, համապատասխանաբար, մերձենում են միմյանց: Այսպիսով, հայերենում գոյություն չունի ածականների և մակբայների տարբերակման ձևաբանական շափանիշ:

Ձևաբանական տեսակետից չձևավորված բառեր գոյություն ունեն ոչ միայն հայերենում: Հետաքրքրական է ածականների և մակբայների սահմանազատման հարցի նկատմամբ մոտեցումը անգլերենում, ուր դրանք նույնպես անփոփոխ բառեր են²:

Հայերենի ածականները և մակբայները սահմանելիս ընդունված է ելնել իմաստից: Ածականներին և մակբայներին տրվող բոլոր սահմանումները կարելի է ընդհանուր առմամբ հանգեցնել հետևյալին. ածականները ցույց են տալիս առարկայի հատկանիշը, իսկ մակբայները՝ հատկանշի հատկանիշը: Ածականների գործածությունը հատկանշի հատկանիշ արտահայտելու, իսկ մակբայներինը՝ առարկայի հատկանիշ արտահայտելու համար լեզվաբանների կողմից մեկնաբանվում է տարբեր կերպով: Օրինակ, Մ. Արեղյանը համարում է, որ «հայերենում... սակավաթիվ բառերի բացառությամբ, մակբայն ածականի գործունեությունն է պարագայական նշանակությամբ»³:

Ըստ է. Աղայանի «Ժամանակակից հայերենում... հաճախ, ածականը անփոփոխ ձևով նաև մակբայ է. ինչպես՝ ածական լավ (գիրք), արագ (ընթացք), գեղեցիկ (մարդ), հպարտ (մարդ), խիստ (հայացք), մակբայ լավ (գրել), արագ (գնալ), գեղեցիկ (խոսել), հպարտ (քայլել), խիստ (հանդիմանել) և

1 Գ. Սևակը ածականը կոչում է թեթևոգ խոսքի մաս նկատի ունենալով իբրև փոխանուն հանդես եկող ածականը: Գ. Սևակ, Ժամանակակից հայոց լեզվի դասընթաց, Երևան, 1955, էջ 254:

2 Sævi O. Espersen, Философия грамматики, ИЛ, М., 1958.

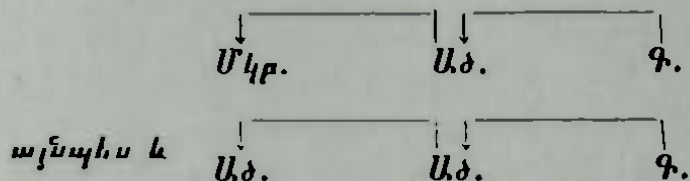
3 Մ. Արեղյան, Աշխարհաբարի շարահյուսություն, Վաղարշապատ, 1912, էջ 8:

այլն»⁴։ Իսկ Ս. Աբրահամյանը⁵ գտնում է, որ բայի հետ գործածվող ածականը մակբայ չի դառնում, այլ մնում է ածական, որը կատարում է ածականի համար մի նոր՝ պարագայական ֆունկցիա։

Իմաստի վրա հիմնվող մոտեցումն առաջ է բերում միանգամայն սուբյեկտիվ հայտարարություններ՝ ինչպես, օրինակ, «Ընդգծված բառերը թեքվում են դեպի մակբայները. նրանց մեջ ավելի շատ շեշտվում է մակբայական, քան ածականական իմաստը»⁶։

Ածականի և մակբայի դասերը հայերենում միակերպ չեն այն առումով, որ հաճախ ավելի շատ շփման կետեր են դիտվում երկու դասերի տարրերի միջև, քան յուրաքանչյուր դասի մեջ։ Այսպես՝ համեմատության աստիճաններ կազմվում են ոչ բոլոր որակական ածականներից, սակայն կարող են կազմվել որոշ հարաբերական ածականներից և մակբայներից։

Ածականների մի մասը հանդես է դալիս մակբայի, մակբայների մի մասը՝ ածականի ֆունկցիայով։ Ածականի լրացման դերում կարող են հանդես գալ ինչպես մակբայները, այնպես էլ ածականները, այսինքն՝ հնարավոր է ինչպես

Հայերենում գոյություն ունեն մակբայներ, որոնք կազմված են ածականներից — (ս)–բեմ, — (ա)–բար, — (ա)–պեռ ածանցների միջոցով։ Սակայն այս ձևի հետ միասին նույն ֆունկցիայով կարող են գործածվել նաև ածականները։ Ստացվում են զուգահեռ կառուցվածքներ.

քաջ կռվել և քաջաբար կռվել,
մեղմ գրկել և մեղմորեն գրկել։

Մենք, իհարկե, հավակնություն չունենք տալու հարցի վերջնական լուծումը։ Այդ բանի համար անհրաժեշտ կլինեն մի հատուկ ավելի ընդարձակ ուսումնասիրություն։ Փորձենք տալ ածականների և մակբայների դասակարգումը կառուցվածքային մեթոդներով։

Անհրաժեշտ են այնպիսի շափանիչներ, որոնք կարող են օբյեկտիվորեն արտահայտել ինտուիտիվ պատկերացումները։ Ձևաբանորեն չձևավորված բառերի համար կարող է այդպիսի շափանիչ լինել միայն բաշխումը։ Բաշխումային վերլուծությունը վեր է հանում լեզվական տարրերի զուգորդելիության մեջ օբյեկտիվորեն գոյություն ունեցող տարբերությունները⁷։

⁴ Է. Աղայան, Լեզվաբանության ներածություն, Երևան, 1952, էջ 363։

⁵ Ս. Աբրահամյան, Ժամանակակից հայերենի շեշտվող խոսքի մասերը, Երևան, 1959, էջ 22։

⁶ Հ. Օհանյան, Ածականի և մակբայի հարաբերակցության մասին, Հայկական ՍՍՌ գիտությունների ակադեմիայի «Տեղեկագիր», № 3, 1962, էջ 62։

⁷ Մկբ՝ մակբայ, Ած՝ ածական, Գ՝ գոյական։

⁸ Բաշխումային վերլուծության մեթոդը մանրամասն քննության է առնված հետևյալ աշխատություններում։

Ch. C. Fries, The structure of English, N. Y., 1952.

Z. Harris, From morpheme to utterance, Languages, v. 22, № 3, 1946.

Z. Harris, Methods in structural linguistics, Chicago, 1951.

Ենթադրենք, տրված են հայերենում ածականի և մակբայի դասերը կազմող բոլոր բառերը, բայց չի նշված նրանց պատկանելությունը այս դասերից որևէ մեկին: Անվանենք այդ ցանկը A դաս:

Անցկացնենք այդ A դասին պատկանող բառերի բաշխումային վերլուծությունը: Ընդ որում, հիմնական գործողությունը կլինի փորձնական բանաձևերում դատարկ դիրքերի տեղադրումը: Այսպիսի բանաձևերն են

$$\begin{array}{ccc} \downarrow & \downarrow & \downarrow \\ \text{—} & \text{—} & \text{—} \\ & N, & V, & A, \end{array}$$

ուր գծիկը ցույց է տալիս տեղադրման ենթակա դիրքը, N -ն նշանակում է գոյական, V -ն՝ բայ, A -ն՝ A դասի անդամ, սլաքը ցույց է տալիս դեպի ձախ ուղղված խնդրառությունը (управление)

Տեղադրման գործողությունը կատարվում է մի քանի աստիճանով:

Ամեն մի աստիճանում քննության են ենթարկվում A դասի բոլոր տարրերը: Տվյալ դիրքը զրավող տարրին վերագրվում է A_i : Չտեղադրված տարրին ոչինչ չի վերագրվում:

I փուլ: Դատարկ դիրքի քննությունը $\begin{array}{c} \downarrow \\ \text{—} \\ N \end{array}$ բանաձևում:

Այս դիրքում հնարավոր A դասի տարրերը ստանում են A_1 նշանը: Տվյալ բանաձևի դատարկ դիրքում տեղադրելու հնարավորությունը փորձարկվում է ստուգողական կապակցություններում:

II փուլ: Դատարկ դիրքի քննությունը $\begin{array}{c} \downarrow \\ \text{—} \\ V \end{array}$ բանաձևում:

Այս բանաձևի դատարկ դիրքում տեղադրվող տարրերին վերագրվում է A_2 նիշը: A_1 -ի այն տարրերը, որոնք տեղադրվում են նաև այս դիրքում, ստանում են -2 ցուցիչը:

Այսպիսով՝ տվյալ փուլում մենք ունենք A_2 և $A_{1,2}$: Ընդհանուր առմամբ կունենանք 3 տեսակի տարրեր՝ A_1 , A_2 , $A_{1,2}$:

III փուլ: $\begin{array}{c} \downarrow \\ \text{—} \\ A \end{array}$ բանաձևի քննություն: Այդ A դասի տարրերի փոխադարձ զուգորդելիության քննությունն է: Որպես A բանաձևում կարող են լինել և՛ A_1 , և՛ A_2 , և՛ $A_{1,2}$, այսինքն բոլոր այն տարրերը, որոնք կարող են դեպի ձախ խնդրառվել գոյականով կամ բայով:

Այսպիսով՝ $\begin{array}{c} \downarrow \\ \text{—} \\ A \end{array}$ բանաձևին համապատասխանում են հետևյալ բանաձևերը.

$$\begin{array}{c} \downarrow \\ \text{—} \\ A_1, \\ \\ \downarrow \\ \text{—} \\ A_2, \\ \\ \downarrow \\ \text{—} \\ A_{1,2}. \end{array}$$

Այս բանաձևի դատարկ դիրքում տեղադրվող տարրերին վերագրվում է A_3 : Տվյալ փուլում ստանում ենք

A_3 ,

$A_{1,3}$ ՝ այն A_1 -ին պատկանող տարրերը, որոնք տեղադրվում են նաև տրվյալ դիրքում:

$A_{2,3}$ ՝ այն A_2 -ին պատկանող տարրերը, որոնք տեղադրվում են նաև տրվյալ դիրքում:

$A_{1,2,3}$ ՝ այն $A_{1,2}$ -ին պատկանող տարրերը, որոնք տեղադրվում են նաև տրվյալ դիրքում:

Այսպիսով՝ A մաթոզ բազմությունը բաժանվում է $A_1, A_2, A_3, A_{1,3}, A_{2,3}, A_{1,2,3}$ փոխադարձաբար չհատվող ենթադասերի:

Ստացված ենթադասերի լեզվաբանական բովանդակությունը բացահայտելու համար փորձենք կիրառել տրվյալ մոդելը հայերենի ածականների և մակբայների ուսումնասիրության նպատամամբ:

Լեզվի նկատմամբ տրվյալ մոդելի կոնկրետ կիրառումը ցույց կտա, գոյություն ունե՞ն արդյոք լեզվում դեդուկտիվ ճանապարհով ստացված բոլոր այդ դասերը: Հնարավոր է, որոշ դասեր կմնան դատարկ: Ցույց տալու համար, թե ինչպես կարելի է տրվյալ մեթոդի օգնությամբ դասակարգել հայերենի ածականներն ու մակբայները, վերցնենք ածականների և մակբայների մի փոքր խումբ և փորձենք տեղադրել դրանց փորձնական բանաձևերի դատարկ դիրքերում վերը նշված ձևով: Այսպիսով, անցնում ենք ուսումնասիրության էմպիրիկ մակարդակին:

Ելակետային իրադրությունը հետևյալն է: Ցուցակով տրված են ածականներ և մակբայներ առանց ճշտելու, թե որ դասին են նրանք պատկանում: Ցուցակը ծավալով մեծ չէ: Այստեղ ընդգրկվում են ածականներ և մակբայներ, ընդ որում, հնարավորին չափ հաշվի է առնվում բոլոր տեսակի տարրերի ընդգրկման անհրաժեշտությունը:

Քննությունը, մոդելի համաձայն, անց է կացվում 3 աստիճանով: Համարվում է, որ A դասի տարրը տեղադրվում է դատարկ դիրքում, եթե այն կազմում է լեզվում թույլատրված շարույթ գոնե մեկ գոյականի, բայի կամ A դասի որևէ տարրի հետ:

1 փուլ: Ամբողջ ցանկը քննարկվում է ըստ $\begin{array}{c} \downarrow \\ \text{---} \end{array} \begin{array}{c} | \\ N \end{array}$ բանաձևի, որի դատարկ դիրքը գրավող տարրերին վերագրվում է A_1 :

Այսպիսով A դասը ստանում է հետևյալ տեսքը⁹:

1. ալելի A_1	7. երանելի A_1	13. մուգ A_1
2. արագ A_1	8. հայ A_1	14. շատ A_1
3. արագորեն	9. հին A_1	15. սոսև
4. արտաքուստ	10. մայրական A_1	16. վարժ A_1
5. գեղեցիկ A_1	11. մանկուց	17. տեղնուտեղը
6. դուր A_1	12. մեծ A_1	18. օրեցօր

⁹ Այսուհետև կրկնությունից խուսափելու համար բառերի փոխարեն կտրվի միայն համարների թվարկում:

Ստուգողական կապակցություններ

1. ավելի եռանդով	9. հին լեզու
2. արագ զարգացում	10. մայրական սեր
5. զեղեցիկ կին	12. մեծ երգիչ
6. դառը ժպիտ	13. մուգ կապույտ
7. երանելի հասակ	14. շատ մարդիկ
8. հայ ժողովուրդ	16. վարժ ձեռագիր

II փուլ: Քննության է առնվում A դասը ըստ $\downarrow \quad \quad \quad \downarrow$ V բանաձևի դատարկ դիրքում տեղադրման:

Տարրերին վերագրվում է A_2 : Այդ բանի հետևանքով վեր է հանվում ոչ միայն A_2 նոր ենթադասը, այլև A_1 ենթադասի որոշ տարրեր կազմում են մինոր $A_{1,2}$ ենթադաս:

1. $A_{1,2}$	7. A_1	13. A_1
2. $A_{1,2}$	8. A_1	14. $A_{1,2}$
3. A_2	9. A_1	15. A_2
4. A_2	10. A_1	16. $A_{1,2}$
5. $A_{1,2}$	11. A_2	17. A_2
6. $A_{1,2}$	12. A_1	18. A_2

Ստուգողական կապակցություններ

1. ավելի ուժեղանալ
2. արագ զարգանալ
3. արագորեն պատմել
4. արտաբուստ վիրավորվել
5. զեղեցիկ պարել
6. դառը ծիծաղել
11. մանկուց դժբախտանալ
14. շատ լավ
15. սոսկ զրախոսել
16. վարժ կարդալ
17. տեղնուտեղը մնալ
18. օրեցօր աճել

Երրորդ փուլի հետևանքով ստացվում են $A_{1,3}$, $A_{2,3}$, $A_{1,2,3}$ նոր դասերը:

որոնք վեր են հանվում հիմնական դասից $\downarrow \quad \quad \quad \downarrow$ A բանաձևի դատարկ դիրքում տեղադրվելու ունակության հիման վրա:

1. $A_{1,2,3}$	7. $A_{1,3}$	13. $A_{1,3}$
2. $A_{1,2}$	8. A_1	14. $A_{1,2}$
3. A_2	9. $A_{1,3}$	15. $A_{2,3}$
4. $A_{2,3}$	10. A_1	16. $A_{1,2}$
5. $A_{1,2,3}$	11. $A_{2,3}$	17. A_2
6. $A_{1,2}$	12. A_1	18. A_2

Ստուգողական կապակցություններ

1. ավելի լավ
4. արտաքուստ անտարբեր
5. գեղեցիկ վարզագույն
7. երանելի կարմիր
9. հին հայերեն
11. մանկուց շար
13. մուգ կապույտ
14. շատ երջանիկ
15. սոսկ բարի

Այսպիսով՝ փորձնական բանաձևերի դատարկ դիրքերում տեղադրվելու հետևանքով A դասը կազմող ածականների և մակբայների ամբողջ բաղադրությունը բաժանվում է միմյանց փոխարինող տարրերի փոխադարձաբար չհատվող ենթադասերի, որոնցից յուրաքանչյուրը բնութագրվում է մեկ կամ մի քանի ընդհանուր բանաձևերով:

A₁ ենթադասը ընդգրկում է 8, 10, 12 բառերը:

A₂ ենթադասը ընդգրկում է 3, 17, 18 բառերը:

A_{1,2} ենթադասը ընդգրկում է 2, 6, 16 բառերը:

A_{1,3} ենթադասը ընդգրկում է 7, 9, 13 բառերը:

A_{2,3} ենթադասը ընդգրկում է 4, 11, 15 բառերը:

A_{1,2,3} ենթադասը ընդգրկում է 1, 5, 14 բառերը:

Այսպիսով՝ A դասը բաժանվում է 6 ենթադասի:

Ստացվում է ավելի հատվածային բաժանում քան ածականների և մակբայների բաժանումը:

Ստացված դասերը տարբերվում են ընդլայնման հնարավորության տեսակետից: Այսպես՝ A₁ ենթադասը կարող է ավելի հեշտ ընդլայնվել, քան A₂ ենթադասը, իսկ A_{1,3} ենթադասն այս առումով բավական սահմանափակ հնարավորություններ ունի:

Պարզվեց, որ A₃ դասը դատարկ դաս է: Հավանաբար հետագա ուսումնասիրությունները կճշտեն վերը բերած ստորաբաժանումը: Հնարավոր է, որ բանաձևերի թիվը կմեծանա, եթե ավելի մանրամասնաբար հաշվի առնվեն ածականի և մակբայի դիրքերը, օրինակ, որոշ ածականների խնդրառությունը: Այս տեսակետից մեր կողմից ստացված որոշ ենթադասեր դարձյալ կստորաբաժանվեն և կհայտնաբերվեն նոր ենթադասեր: Յուրաքանչյուր ընդլայնելու հետ մեկտեղ կփոխվի նաև ենթադասերի քանակային փոխհարաբերությունը: Հնարավոր է, որ կգտնվեն այնպիսի բառեր, որոնք կգեղեցիկեն ենթադասում:

Բազմակի լրացումներն ու վերափոխումները անխուսափելի են: Տվյալ աշխատությունը լոկ առաջին քայլն է այդ ուղղությամբ:

Սակայն դասերը դարձյալ կմնան դասեր, որոնց տարրերը միավորված են բաշխման օբյեկտով չափանիշի հիման վրա:

Քանի որ պարզվեց, որ A₃ դասը դատարկ է, ապա — A բաշխումը հավանաբար, երկրորդային է: Ուստի A₁, A₂, A_{1,2}, A_{1,3}, A_{2,3} և A_{1,2,3} ենթադասերը կարելի է միավորել A₁ կամ A_{1,2} կամ A_{2,3} հատկանիշի առկայությամբ հիման վրա: Ստացվում են դասեր, որոնք ընդգրկում են.

I. A_1 և $A_{1,3}$: Այս դասը բնութագրվում է — $\overline{\quad\quad\quad}$ N բանաձևով:

II. A_2 և $A_{2,3}$: Այս դասը բնութագրվում է — $\overline{\quad\quad\quad}$ V բանաձևով:

III. $A_{1,2}$ և $A_{1,2,3}$: Այս դասը բնութագրվում է — $\overline{\quad\quad\quad}$ N և — $\overline{\quad\quad\quad}$ V բանաձևերով:

Առաջին ընդլայնված դասն անվանում ենք ածականների դաս (Ած), երկրորդը՝ մակբայների (Մկբ), երրորդը՝ ածական-մակբայների (Ած-Մկբ) դաս: Ստացված դասերը բաշխումական դասեր են:

Այսպիսի ընդլայնումը ելնում է խնդրառությունից:

Ստացված վեց ենթադասերը կարելի է դասակարգել նաև ելնելով բաների դասավորությունից:

Բառի տեղը, այն անվանենք դասի կարգ (разряд), որոշվում է խնդրառությամբ միմյանց հետ կապակցված միավորների փոխադարձ դասավորության հիման վրա: Դասավորության տեսակետից նշված 6 ենթադասերը հակադրվում են այնպես, որ 1 և 2 հատկանիշները կրող դասերը հանդիսանում են մեկ կարգի դասեր, իսկ 3 հատկանիշ կրողը՝ մյուս կարգի դաս:

1 և 2 հատկանիշները կրող դասերը կազմում են 1-ին կարգի դասը: 3 հատկանիշը կրող դասերը դիրք են գրավում 1-ին կարգի դասերից առաջ և, համապատասխանաբար, կազմում են 2-րդ կարգը:

Այսպիսով, բաների դասավորության տեսակետից ունենք.

1-ին կարգ, որը ընդգրկում է A_1 , A_2 , $A_{1,2}$ ենթադասերը:

2-րդ կարգ, որը ընդգրկում է $A_{1,3}$, $A_{2,3}$, $A_{1,2,3}$ ենթադասերը:

Խնդրառության հիման վրա ստացված ենթադասերի արտապատկերումը դասավորության կարգերի կհանգեցնի հետևյալ դասակարգմանը:

Ած. դասը, որը բաղկացած է A_1 և $A_{1,3}$ -ից, ստորաբաժանվում է.

Ած₁՝ 1-ին կարգի ածականներ (A_1),

Ած₂՝ 2-րդ կարգի ածականներ ($A_{1,3}$):

Մկբ. դասը, որը բաղկացած է A_2 և $A_{2,3}$ -ից, ստորաբաժանվում է.

Մկբ₁՝ 1-ին կարգի մակբայներ (A_2),

Մկբ₂՝ 2-րդ կարգի մակբայներ ($A_{2,3}$):

Ած Մկբ դասը, որը բաղկացած է $A_{1,2}$ և $A_{1,2,3}$ -ից, ստորաբաժանվում է.

Ած Մկբ₁՝ 1-ին կարգի ածական-մակբայներ ($A_{1,2}$),

Ած Մկբ₂՝ 2-րդ կարգի ածական-մակբայներ ($A_{1,2,3}$):

Э. Б. МИРАКЯН

ОБ ОДНОМ СПОСОБЕ КЛАССИФИКАЦИИ ПРИЛАГАТЕЛЬНЫХ И НАРЕЧИЙ АРМЯНСКОГО ЯЗЫКА

Р е з ю м е

Основным критерием распределения бесформенных слов (каковыми являются прилагательные и наречия в армянском языке) в структурной лингвистике является дистрибуция. Проводится дистрибутивный анализ

класса А, в который объединены производные прилагательные и наречия армянского языка. Основной операцией при этом является заме-

ещение пустых позиций в диагностических формулах $\begin{array}{c} \downarrow \text{---} | \\ \text{---} \end{array} \text{N}, \begin{array}{c} \downarrow \text{---} | \\ \text{---} \end{array} \text{V},$

$\begin{array}{c} \downarrow \text{---} | \\ \text{---} \end{array} \text{A}$ (тире—пустая позиция, N—существительное, V—глагол, А—член класса А, стрелка—направленное влево управление). Операция замещения проводится в 3 этапа. На первом этапе элементы класса А, кото-

рые возможны в пустой позиции формулы $\begin{array}{c} \downarrow \text{---} | \\ \text{---} \end{array} \text{N}$, получают характеристику A_1 .

На II этапе имеем A_2 (те, которые замещают пустую позицию $\begin{array}{c} \downarrow \text{---} | \\ \text{---} \end{array} \text{V}$) и $A_{1,2}$ (те из A_1 , которые возможны и в данной позиции). На III этапе получим новые подклассы $A_3, A_{1,3}, A_{2,3}, A_{1,2,3}$. Таким образом, все множество А делится на непересекающиеся подклассы $A_1, A_2, A_3, A_{1,2}, A_{1,3}, A_{2,3}, A_{1,2,3}$.

При конкретном приложении данной дедуктивной модели к языку $\begin{array}{c} \downarrow \text{---} | \\ \text{---} \end{array}$ класс A_3 оказался пустым. Отсюда, —А дистрибуция считается вторичной, и полученные подклассы объединяются по наличию признака 1 или 2 или $1,2$. Получаются укрупненные подклассы:

$A_1, A_{1,3}$ — назовем его классом прилагательных (П).

$A_2, A_{2,3}$ — класс наречий (Н).

$A_{1,2}, A_{1,2,3}$ — класс прилагательных—наречий (ПН).

Классы П, Н, ПН являются дистрибутивными классами.

Полученные 6 подклассов с точки зрения порядка противопоставляются по наличию — отсутствию признака₃. Классы, не включающие₃, составляют классы I разряда, с признаком₃ (II разряд) — занимают позицию перед классами первого разряда.

Отображение классов, полученных исходя из управления, на разряды порядка даст следующую классификацию:

P_1 — прилагательные I разряда (A_1),

P_2 — прилагательные II разряда ($A_{1,3}$),

N_1 — наречие I разряда (A_2),

N_2 — наречие II разряда ($A_{1,3}$),

PN_1 — прилагательное—наречие I разряда ($A_{1,2}$),

PN_2 — прилагательное — наречие II разряда ($A_{1,2,3}$).